

„Zwiedzamy Góry Sowie”

Lato 2020

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

Institucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Publikacja opracowana przez Lokalną Grupę Działania „Partnerstwo Sowiogórskie”, współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania 19.4 „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” PROW 2014-2020

**Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo Sowiogórskie”
Obszar objęty Strategią Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność
w ramach Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (LSR)**

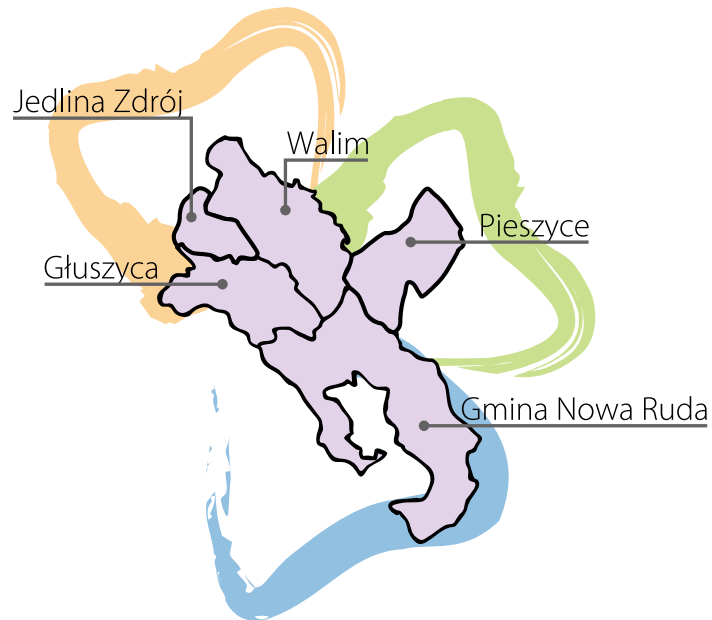
Wprowadzenie

Tak dosłownie – zawsze chcemy napisać kilka słów wstępu o nas – dla tych, którzy jeszcze nie wiedzą co to jest Lokalna Grupa Działania (LGD).

Bardzo często zamieszczamy mapkę – bo obraz najlepiej zapada w pamięć.

Przedstawia ona obszar na jakim działamy i jaki finansowo wspieramy dzięki członkostwu poszczególnych pięciu Gmin w naszym Stowarzyszeniu.

Swoją pracę opieramy na opracowanej w 2015 roku strategii, w której ujęto kierunek, zakres i budżet na działania ustalone w ramach konsultacji z naszymi mieszkańcami. Wówczas to oszacowaliśmy zapotrzebowanie na działania kulturalne, inwestycje, ochronę środowiska i wsparcie wspólnych inicjatyw. Wydawane publikacje mają za zadanie informować Państwa zarówno o zrealizowanych pomysłach, dalszych planach jak również promować nasze piękne Góry Sowie wraz z otaczającym je obszarem.

Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo Sowiogórskie” – co u nas?

Oczywiście mamy dużo dobrych wiadomości. Ostatnio chwaliliśmy się BONUSSEM pieniężnym w wysokości 590 000,00 zł., który już zdążyliśmy rozdysponować w zorganizowanych naborach, a teraz czekamy na ich realizację przez naszych Wnioskodawców.

Dzisiaj możemy ponownie (z radością oczywiście) poinformować, że to nie ostatnie dodatkowe środki jakie w ramach nagrody otrzymaliśmy. Mamy kolejne 590 000,00 zł – tak dokładnie drugie tyle co ostatnio – otrzymane również za sprawną i terminową realizację wskaźników.

Tak więc szykujemy kolejne nabory i zaczynamy działać tuż po wakacjach.

Tradycyjnie zaczniemy od szkoleń, zatem prosimy o uważne śledzenie naszej strony internetowej, na której będą zamieszczane wszelkie informacje o kolejnych przygotowaniach i terminach składania wniosków. Planowane przedsięwzięcia oraz szacowane kwoty na poszczególne zadania/operacje znajdą Państwo na ostatniej stronie niniejszej publikacji. Już dziś można skorzystać z bezpłatnego doradztwa w Biurze LGD.

Pamiętajmy, że udział w szkoleniu oraz skorzystanie z doradztwa jest punktowane w ramach kryteriów wyboru. Takie formy kontaktu pozwolą Państwu na lepsze przygotowanie dokumentów aplikacyjnych więc MOTYWUJEMY do kontaktu ☺. Dotyczy to wszystkich działań.

Wpływ pandemii na działania LGD i pracę biura

Obecnie świat walczy z koronawirusem COVID-19. Podobnie jest u nas – pandemia dotknęła nas w mniejszym lub większym stopniu, biorąc pod uwagę różne obszary: Polskę, województwo czy też nasz region. Dziś na otwartej przestrzeni, wśród lasów, pól, w górach czujemy się bezpieczni. Nie zmienia to jednak faktu, że wszyscy żyjemy w innej codzienności, musieliśmy zmienić swoje plany i przyzwyczajenia, zrezygnować z wielu rzeczy kosztem bezpieczeństwa własnego i innych.

Z uwagi na fakt, iż otaczająca nas rzeczywistość może zmieniać się z dnia na dzień, apelujemy do naszych Wnioskodawców o wzajemne poszanowanie i respektowanie bieżących zaleceń sanitarnych i wymogów organizatorów

spotkań, szkoleń czy też wydarzeń kulturalnych. Pamiętajmy, że wszelkie działania profilaktyczne pozwalają nam na dalszą realizację zadań, bezpieczną pracę i ograniczenie rozprzestrzeniania się koronawirusa COVID-19.

W związku z wprowadzonymi obostrzeniami LGD musiało również dostosować realizację poszczególnych działań do panującej sytuacji. Wiele z zadań będzie musiało zostać realizowanych w sposób skumulowany, tym ważniejsze będzie dla nas zachowanie dyscypliny czasowej. Liczymy na wzajemne zrozumienie i wyrozumiałość. Zapraszamy na konsultacje do Biura LGD wyłącznie po wcześniejszym kontakcie telefonicznym.

Przykłady realizacji zadań

Prezentujemy zadania zrealizowane w ramach poddziałania "Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Na przełomie 2019 i 2020 roku zakończone zostały dwa ostatnie zadania grantowe realizowane przez nasze lokalne podmioty z pierwszego dużego projektu grantowego pn.: „**Inicjatywy służące promocji regionu**”

„Sowiogórskie kolędowanie”

które pięknie zainicjowało kolejne, nie tylko świąteczne koncerty na terenie Partnerstwa Sowiogórskiego. Dzięki temu przedsięwzięciu następne spektakle muzyczne przyciągały coraz więcej znakomitych artystów i tym samym coraz szerszą widownię. Zapotrzebowanie na tego typu wydarzenia kultu-

Dotychczas zrealizowane w ramach projektu wydarzenia i przedsięwzięcia, o których mogli Państwo przeczytać w poprzednich publikacjach oraz na naszej stronie internetowej, skupione były na promocji regionu oraz pielęgnowaniu wartości kulturowych. Bardzo dziękujemy naszym wnioskodawcom za zaangażowanie i zapraszamy do wspólnej realizacji nowych pomysłów.

Wracając do zrealizowanych zadań... za nami:

ralne ciągle wzrasta i mamy nadzieję, że nasze granty ponownie wspomogą finansowo organizację tego typu występów artystycznych i będziemy mogli zaoferować zarówno mieszkańcom, jak i przybywający coraz liczniej turystom ofertę opartą o motto: *Dla każdego coś dobrego*.

„Aktywny Trójkąt – promocja tras ACTIVE w Górach Sowich”

– To pierwsze wspólne trasy na obszarze z jednolitym oznakowaniem, dedykowane nie tylko rowerzystom, ale również biegaczom i miłośnikom nordic-walking. Wyznaczone trasy sprzyjają również zwykłym, krótkim spacerom rodzinnym i dłuższym, pieszym wycieczkom. Promocja tras, aktywnej tury-

styki oraz naszych atrakcji to świetne przedsięwzięcie, które zdecydowanie przyczyniło się do zwiększenia codziennej aktywności wśród mieszkańców oraz ułatwiło w poruszanie się w terenie wszystkim spragnionym świeżego, czystego powietrza.

Czas na zaprezentowanie zadań wieńczących projekt:

▶ **Moja „mała Ojczyzna”**

– zadanie zrealizowane jesienią 2019 roku. To wydarzenie miało na celu promocję regionu, poprzez wydanie dwóch publikacji i organizację wydarzenia promującego lokalne wartości. Wydano album „Głuszycza, moja Itaka” oraz ulotkę promującą lokalnych twórców, artystów i poetów związanych z gminą Głuszycza. Zaprezentowana twórczość literacka ukazała bogactwo walorów przyrodniczych, historycznych i kulturowych Gminy Głuszycza. W ramach wydarzenia zorganizowany został również konkurs literacki uwzględniający tematykę ochrony środowiska, na który zostali zaproszeni przedstawiciele wszystkich gmin Partnerstwa Sowiogórskiego. Obecnie planowana jest druga edycja konkursu z pięknym przesłaniem upamiętniającym niezwykle ważną dla naszej społeczności postać – śp. Stanisława Mi-

chalika- głuszczyzanina, regionalisty, poety i pisarza, propagatora lokalnej kultury i historii, redaktora „Kuriera Głuszyckiego”, samorządowca. Organizatorom pięknie dziękujemy.

▶ **I Zimowy Turniej w piłkę nożną JEDLINA-ZDRÓJ**

– zadanie zrealizowane zimą 2020 roku.

Wydarzenie, jakim był cykl rozegranych turniejów w piłkę nożną, miało za zadanie zachęcić dzieci do aktywnego spędzania czasu wolnego. Do rozgrywek zostały zaproszone kluby działające na terenie Partnerstwa Sowiogórskiego i nie tylko. Podczas zawodów odbyła się akcja: „Stop

plastikowi” oraz pogawędka o ochronie środowiska. Cieszy nas poruszanie takich tematów, ponieważ nadal nie zdajemy sobie sprawy jak ważne jest zaangażowanie każdego z nas w codzienną dbałość o przyszłość naszej planety. Pamiętajmy: recykling to nie wszystko! To krok w dobrą stronę, ale nie rozwiązuje on do końca problemu bardzo częstego używania opakowań jednorazowych, plastikowych butelek i opakowań produktów spożywczych, które generują olbrzymie zanieczyszczenie środowiska.

Poza zajęciami edukacyjnymi i sportowym zaangażowaniem zawodników, na przerwach również nie było wiele czasu na leniuchowanie, bowiem zaproszono rodziców i dziadków do udziału w konkursach, które wzbudziły równie silne emocje co rozgrywane mecze. Co tam się działo? Namiastkę

atmosfery zobaczymy w publikacji będącej podsumowaniem wydarzenia oraz zawierającej historie klubów z terenu LGD „Partnerstwo Sowiogórskie”. Pierwszy Zimowy turniej za nami – z niecierpliwością czekamy na kolejne.

Z perspektywy nie tak długiego czasu możemy zauważyć, że nasze zadania rzeczywiście inicjowały wydarzenia, które na stałe wpisały się w kalendarz wydarzeń i osiągnęły swój cel nie tylko w Ankiecie monitorującej, ale także w rzeczywistości ☺. Przyczyniły się również do wspólnej organizacji podobnych wydarzeń i pobudziły do działania i zaangażowania nie tylko statych liderów inicjatyw społecznych, ale wszystkich nas. Czy mamy wpływ na rozwój naszego obszaru? Nasi czytelnicy odpowiedzą sobie na to pytanie sami.

Tymczasem przedstawiamy kolejne realizacje z innych projektów.

„**Wzmocnienie i wykorzystanie potencjału Gór Sowich**” – to drugi projekt grantowy realizowany przez LGD.

„Zapobiegaj pożarom, chroń środowisko”

– to zadanie podzielone było na kilka działań, które odbywały się w odstępach czasowych, a przeznaczone były dla różnych grup wiekowych.

DZIAŁANIE I „Nie pal byle czym” – to pogadanka dla mieszkańców Piskorzowa i okolic na temat szkodliwości spalania śmieci w piecach. Nie zdajemy sobie sprawy jak wiele szkodliwych substancji jest wówczas emitowanych. Są to pyły powodujące zanieczyszczenia metalami ciężkimi, trujący tlenek węgla oraz tlenek azotu, który powoduje podrażnienia, a nawet uszkodzenia płuc.

Pierwszym zadaniem, o którym już obszerniej pisaliśmy był Bieg Górski: „Sowiogórska Dycha”. Tym razem przedstawiamy projekt realizowany przez równie sprawnych organizatorów, za których aktywnościami i pomysłami ciężko nadążyć.

W dymie znajduje się również dwutlenek siarki, chlorowodor, cyjanowodor oraz rakotwórcze dioksyny. Edukujmy siebie i znajomych.

DZIAŁANIE II – „Rajd terenowy – „poznajemy okolicę”. Działanie polegało na zorganizowaniu imprezy plenerowej na terenie gminy Pieszycze oraz gminy Walim. Ponadto zorganizowano pogadankę na temat: „Pożary lasu – dlaczego wybuchają i jak ich unikać”. Czy zdajemy sobie sprawę, że 90% pożarów lasów spowodowane jest naszą nieostrożnością i nieodpowiedzialnością? Czy znamy podstawowe zasady zachowania się w lesie?

DZIAŁANIE III – konkurs plastyczny „Chroń środowisko nie wypalaj traw”. Ogłoszono konkurs na pracę plastyczną „Chroń środowisko nie wypalaj traw” skierowany do uczniów przedszkoli i klas szkoły podstawowej w 3 kategoriach wiekowych. W edukacji najmłodszych widzimy nadzieję na rozsądniejsze zachowanie kolejnych pokoleń. Konkurs rozstrzygnięto podczas Obchodów Dnia Strażaka, na których zorganizowano również mini zawody dla dziecięcych drużyn.

Podjęte działania w projekcie przedstawiono w finalnej publikacji: kalendarzu promocyjnym.

Organizatorom i Uczestnikom raz jeszcze pięknie DZIĘKUJEMY!

Inwestycje w ramach PROW?

A i owszem drodzy czytelnicy, tu również wiele się dzieje. Praca wre pełną parą. Niestety sytuacja związana z pandemią nie ominęła naszych Wnioskodawców, przysparzając im wiele trudności w realizacji zaplanowanych inwestycji – ale miejmy nadzieję, że wszyscy odnaleźliśmy się w tej nowej sytuacji i szczęśliwie zrealizujemy do końca to co już rozpoczęte.

Społo już nasi wnioskodawcy wyremontowali i wybudowali o czym już pisaliśmy. Ale to nie koniec - budujemy bowiem raz, dwa, trzy... nieee 5 domków już prawie gotowych, kolejne trzy rozpoczęte, przebudowy, remonty, ojjjj będzie co pokazywać w kolejnych publikacjach.

Koniec roku 2019 zakończony z przytupem

Mamy co prawda już 2020 rok, ale trzeba pamiętać, że w przypadku inwestycji jest tak, że są one wyłącznie konsekwencją wcześniejszych starań. Tak więc aby móc pokazywać efekty pracy zarówno naszej, jak i przede wszystkim naszych Wnioskodawców, będziemy podkreślać ile wysiłku musimy podjąć, aby potem wspólnie cieszyć się z tego co mamy, co razem osiągnęliśmy.

W 2020 roku zrealizowanych zostanie łącznie 5 inwestycji polegających na wyposażeniu tzw. ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej lub rekreacyjnej czy też kulturalnej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”.

– *A mianowicie, na co przeznaczone zostaną te pieniądze?* – zapyta każdy z Państwa.

No właśnie, a tu człowiek przyjdzie i jeszcze otrzyma informację, że tak, są pieniądze, tylko w LSR trzeba się wpisać i zrealizować cele ogólne, szczegółowe i jeszcze żeby się wpisywało w przedsięwzięcia i spełniało kryteria wyboru nie zapominając o warunkach formalnych.

Staramy się jak możemy przekładać to na zrozumiały dla Państwa przekaz więc już pospiesznie wyjaśniamy i tym bardziej po raz kolejny pięknie dziękujemy naszym Grantobiorcom za zaangażowanie i dotychczasową realizację zadań.

30 grudnia 2019 r. jako LGD podpisaliśmy kolejną umowę na projekt pn. „**Dbajmy o naszą lokalną kulturę i dziedzictwo**”. Jest to pokłosie naboru zorganizowanego wiosną 2019 r.

Tak, tyle czasu trwa weryfikacja wniosków, dlatego planując działania – musimy myśleć o tym co chcemy zrobić w przyszłym roku. I tak wspólnie z naszymi „Bohaterami od Grantów” doczekaliśmy się inwestycji polegających zakupie sprzętu do miejsc, z których Państwo na co dzień korzystają i chętnie je odwiedzają.

I tak niebawem przedstawimy:

- Pięknie wyposażoną salę konferencyjną na obiekcie stadionu miejskiego w Pieszycach
- Wyposażenie pomieszczeń Biblioteki Miejskiej w Głuszycy
- Wyposażenie „Krainy edukacyjnej” w Głuszycy
- Wyposażenie sali konferencyjno-szkoleniowej w remizie strażackiej OSP Piskorzów
- Wyposażenie Kuźni jako odrębnej wystawy w muzeum w Pieszycach

Inwestycje zrealizowane dzięki pomocy z LGD „Partnerstwo Sowiogórskie” przez Gminy członkowskie

Strefa aktywności w **Jedlinie-Zdroju**, Basen w **Pieszycach**, Sala wiejska w Czerwińczycach (**Gmina Nowa Ruda**) oraz Przebudowa świetlicy wiejskiej w Dzieńmorowicach (**Gmina Walim**) – przypominamy o tych inwestycjach bo warto pamiętać, że nasza strategia obejmuje wiele działań. Naszymi

Beneficjentami oprócz NGO, osób fizycznych i podmiotów gospodarczych są również Gminy, które po raz pierwszy dzięki LGD będą mogły dwukrotnie aplikować o środki za pośrednictwem LGD na tzw. „duże projekty”.

Czas na przedstawienie ostatniej inwestycji Gminnej z „pierwszej serii wsparcia”

„Sowiogórska Przestrzeń Aktywności w Głuszcy” – modernizacja parku miejskiego poprzez budowę skateparku

Po kilku latach oczekiwań głuszyccka młodzież może korzystać z nowego skateparku, który powstał w Ogrodzie Jordanowskim. Jego budowa to była głównie ich inicjatywa – zebrali 1000 podpisów pod przygotowaną przez siebie petycją, którą złożyli na ręce Burmistrza Głuszcy.

6 listopada 2019 r. w obecności młodzieży, dyrektorów szkół i instytucji miejskich, radnych Rady Miejskiej oraz lokalnych mediów oficjalnie otworzono nową atrakcję. Wstęgę przecięli zaproszony na tę okazję Wicemarszałek województwa dolnośląskiego Grzegorz Macko, Burmistrz Głuszcy Roman Głód oraz przedstawiciele naszych młodych mieszkańców – Mikołaj Fereńczuk. Otwarcie było połączone z pokazem umiejętności młodych sportowców.

Dzisiaj widać, jak bardzo ta inwestycja była potrzebna, bowiem miejsce to cieszy się ogromną popularnością. Tym bardziej cieszy nas fakt, że środki z LGD wspierają inwestycje skierowane do różnych odbiorców zapewniając im rozmaite strefy aktywności bądź wypoczynku, a gminy pamiętają o zaspokajaniu potrzeb wszystkich mieszkańców.

Zwiedzamy Góry Sowie – czas powrotu na zapomniane ścieżki

Góry Sowie są bardzo przyjazne dla turystów. Dbałość o oznakowanie, wspaniali mieszkańcy, mnogość atrakcji turystycznych oraz pomników historii i przyrody. To wszystko na tak małym obszarze.

Stęskniliście się za nami? A może jeszcze nie mieliście okazji u nas gościć? Zapraszamy w Góry Sowie – z przewodnikiem lub bez na pewno będziecie się u nas dobrze czuć. Zobaczmy gdzie można się wybrać.

Głuszycza – kraina tajemnic i przygód

Dawny Kamieniołom Melafiru w Głuszyczy Górnej

Kamieniołom został zamknięty w latach 70. XX wieku. Zbiornik wodny, który powstał w jego miejscu, otaczają wysokie skalne ściany, które stanowią wschodnie zbocza masywu Ostoja. Rosną tu lasy sosnowe, świerkowe i buczyna. Latem na ścianach tworzą się niewielkie wodospady, które zimą tworzą lodospady przyciągające amatorów wspinaczek. Z akwenu korzystają wędkarze i pływacy. Dojazd na „Kamyki” od Głuszyczy Górnej z ul. Kłodzkiej poprzez ul. Dworcową, a stamtąd już niedaleko na piękny punkt widokowy i panoramę górską.

▶ Podziemne Miasto Osówka

Najdłuższy udostępniony dla zwiedzających fragment nazistowskiego kompleksu Riese budowanego w Górach Sowich od 1943 roku. Jego „budowniczymi” byli więźniowie obozu koncentracyjnego Gross Rosen. Cel budowy po dziś dzień nie jest znany: zdaniem jednych miała być to tajna kwatery Adolfa Hitlera, inni mówili, że podziemne hale powstały jako fabryka broni. Prócz podziemnych korytarzy, powstały też obiekty naziemne – Kasyno i Siłownia.

Do Osówki dojdziemy pieszo, jak również dojedziemy rowerem z każdego miejsca w Głuszycy wybierając odpowiednią dla swoich umiejętności trasę. Kolejną opcją jest również dojazd samochodem i po zwiedzeniu sztolni i smacznym obiedzie dalsza wyprawa piesza na wyciszający spacer na łonie przyrody. Podziemne Miasto Osówka - ul. Świerkowa 29d, 58-340 Sierpnica.

▶ Trasy #ACTIVE

Specjalnie oznakowane trasy dedykowane dla biegaczy, rowerzystów oraz osób chodzących z kijkami o łącznej długości ponad 50 km. Trasy łączące sąsiadujące ze sobą gminy: Głuszycę, Jedlinę-Zdrój i Walim. Prowadzą m.in.

od ul. Leśnej przez Dolinę Pięciu Stawów i Park Krajobrazowy Gór Sowich do Podziemnego Miasta Osówka.

▶ Stawy

Ułożony wzdłuż duktu leśnego kompleks stawów w Dolinie Marcowej przyciąga swoim urokiem wielu spacerowiczów. Dawniej stawy przy ul. Leśnej były wykorzystywane przez pobliskie zakłady przemysłowe, dziś to miejsce wypoczynku zarówno dla aktywnych, wędkarzy czy osób chcących po prostu odpocząć. Przy stawach przebiega trasa #ACTIVE prowadząca m. in. do Podziemnego Miasta Osówka.

Ruiny Zamku Rogowiec

W średniowieczu u stóp góry Rogowiec prowadził trakt handlowy zwany Wysoką Górą. Dla jego ochrony pod koniec XIII wieku powstał zamek o tej samej nazwie, który zakał wybudował książę świdnicki Bolko I. W XV wieku zamek stanowił siedzibę dla rycerzy-rozbójników. Wyjątkowo malownicze położenie sprawia, że ze szczytu można podziwiać panoramę Gór Sowich, Wąbrzyjskich i Kamiennych – w końcu był to najwyższy położony zamek w Polsce /870 m n.p.m/

W pobliżu Rogowca przebiegają szlaki turystyczne: żółty Głuszycza – Schronisko PTTK „Andrzejówka”, Główny Szlak Sudecki znaczonej kolorem czerwonym oraz niebieski szlak Rybicki Grzbiet – Schronisko PTTK „Andrzejówka”.

Jeżeli mowa o zabytkach, to warto zobaczyć tu również zabytkowe kościoły. W ostatnim czasie na jednym z nich otworzona została wieża widokowa, skąd można zobaczyć przepiękną panoramę miasta oraz okolic.

Kościół NMP Królowej Polski w Głuszycy

Kościół parafialny z 1741 r., wzniesiony jako świątynia ewangelicka. Na początku XIX w. gruntownie przebudowany na styl klasycystyczny – dobudowano wieżę oraz portyk. Ponownie przebudowany w drugiej połowie XIX w., w 2019 r. udostępniono dla zwiedzających wieżę kościoła./ul. Grunwaldzka 92, 58-340 Głuszycza/

▶ Kościół Wniebowzięcia NMP w Głuszycy Górnej

Pochodzi z początku XVI w., zniszczony w czasie wojny trzydziestoletniej. Odbudowano go ok. 1650 r., a w 1880 r. przebudowano. Budowla jednonawowa z masywną wieżą w stylu neogotyckim. W środku znajdują się barokowy

obraz wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny z XVIII w. oraz droga krzyżowa z XIX w./ul. Kłodzka 54, 58-340 Głuszycza Górna/

▶ Kościół Matki Bożej Śnieżnej w Sierpnicy

Pochodzący z XVI wieku drewniany kościół w Sierpnicy został powiększony w 1785 roku o murowaną wieżę. Z zewnątrz na uwagę zasługują podcienia, zwane też sobotami. Służyły jako schronienie dla pielgrzymów przybywają-

cych na odpust. Wnętrze salowe, prostokątne. Udało się zachować część gotyckich rzeźb drewnianych z XV w. oraz barokową ambonę, chrzcielnicę oraz prospekt organowy z końca XVII w. /ul. Świerkowa 38, 58-340 Sierpnica/

▶ Kościół Narodzenia NMP w Grzmiącej

Wzniesiony pod koniec XVI w. drewniany kościół na kamiennej podmurówce z dachem krytym gontem. Przy północnej części kościoła przylega wieża, a od wschodu niewielka zakrystia. W wyposażeniu znajdują się dwie ławy datowane na ok. 1620 rok, ambona oraz kamienna chrzcielnica z początku XVII w. i ołtarz z XVIII w. /ul. Wiejska 35, 58-340 Grzmiąca/

▶ Waligóra

Leżący w paśmie Gór Suchych najwyższy szczyt w granicach gminy Głuszycza o wysokości 936 m n.p.m. u podnóża Waligóry znajduje się Schronisko PTTK „Andrzejówka”. Jako cel wycieczek pieszych znany już w XIX w. – ze szczytu można było obserwować panoramę okolicy, znajdowała się tu też wieża widokowa. Prowadzi tu żółty szlak turystyczny.

▶ Baseny miejskie

Po wielu atrakcjach i wyczerpujących wędrownkach zapraszamy do naszych obiektów kąpielowych. Przy ul. Dolnej znajduje się jedyny w powiecie wałbrzyskim otwarty basen, który czynny jest w okresie letnim. Kompleks składa się z trzech nisek: duży basen, średni basen oraz brodzik. Na terenie obiektu znajduje się także boisko sportowe do gry w siatkówkę. W okresie powakacyjnym zapraszamy na krytą pływalnię „Delfinek” usytuowaną przy Szkole Podstawowej nr 3, /ul. Kolejowa 8/ gdzie skorzystać można również z sauny suchej oraz jacuzzi

▶ Strefa MTB Głuszyca

To sieć 150 km tras rowerowych na 6 szlakach powiązanych z czeskimi i polskimi szlakami strefy MTB Sudety o łącznej długości prawie 500 km. Pasjonaci MTB uznają głuszyckie trasy rowerowe za jedne z najciekawszych i najpiękniejszych w Polsce. Na trasach rozgrywane są cyklicznie znane wyścigi rowerowe takie jak Sudety MTB Challenge oraz Trek Extreme MTB Challenge.

Gmina Jedlina-Zdrój

► Kompleks Sportowo-Rekreacyjny Active Jedlina, ul. Kłodzka

Kompleks Sportowo-Rekreacyjny przy ulicy Kłodzkiej posiada pumtrack, skatepark, urządzenia do ćwiczeń workout i CrossFit, ścieżki pieszo-rowerowe, boisko do gry w bule, boisko do gry w piłkę nożną, piłkę ręczną, koszykówkę, wysokiej jakości sześciotorową bieżnię lekkoatletyczną, halę namiotową, plac zabaw dla dzieci, sztuczny zalew z pomostem, parking i budynki gospodarcze. Nie brakuje też obiektów małej architektury, takich jak między innymi ławki i leżaki. To wszystko sprawia, że jedliński Kompleks Sportowo-Rekreacyjny „Active” jest idealnym miejscem zarówno dla bardzo aktywnych, wyczynowych sportowców, jak i dla osób mniej aktywnych, które chcą spędzić czas na świeżym powietrzu.

ŚCIEŻKA PIESZO-ROWEROWA – położona w malowniczym terenie ścieżka to wymarzone miejsce do spacerów, uprawiania joggingu, nordic walking, jazdy na deskorolce, wrotkach, rowerze, itp.

PETANQUE – reprezentacyjny, kryty, oświetlony bulodrom oraz kilka mniejszych boisk, to znakomite miejsce do wspólnych gier dla zwolenników gry w bule.

Kompleks „Czarodziejska Góra”

To miejsce z całorocznym torrem saneczkowym, parkami linowymi (trasy dla dorosłych i dla dzieci) i wyciągiem narciarskim (naśnieżany i ratrakowany). Obok znajduje się Park Południowy z bogatą roślinnością i pięknymi trasami spacerowymi.

Wieża Wspinaczkowa

Kolejną atrakcją jest 15 m Wieża Wspinaczkowa. Posiada trzy ściany o różnym poziomie trudności, a na każdej z nich znajdują się dwie drogi do wspinania. Dzięki temu na wieży może wspiąć się sześć osób jednocześnie.

Ścianka Junior – wspaniała atrakcja dla dzieci i początkujących, posiada większe chwytaki tzw. klamki, ułatwiające wspinanie się do góry.

Ścianka Standard – to ściana dla osób mających już wcześniej kontakt ze ścianką wspinaczkową.

Ścianka Extreme – dla osób wspinających się lub lubiących wyzwania. Na wieży umieszczono w sumie około 1000 chwytaków.

Tor saneczkowy

Saneczki rozpędzają się od razu. W pierwszym przejeździe poznajesz trasę i sprzęt. Już w drugim szukasz optymalnego toru jazdy, osiągasz coraz wyższą prędkość, czujesz wiatr we włosach, a na zakrętach siłą odśrodkową. Całkiem jak na zimowych igrzyskach olimpijskich, ale tor saneczkowy w Jedlinie ma tę przewagę, że działa przez cały rok. Ma 600 m długości i kilkanaście zakrętów. To emocje dla całej rodziny.

► Kapliczka Najświętszej Marii Panny – Promenada Uzdrawiskowa

Promenada Uzdrawiskowa to jedno z piękniejszych miejsc Jedliny-Zdroju nadające się do spacerów i wypoczynku /wejście od ulicy Piastowskiej/. Uwagę zwracają wspaniałe okazy prawie stuletnich drzew wśród, których dominują lipy. Najbardziej charakterystycznym obiektem w alei jest kapliczka Najświętszej Marii Panny wybudowana w 1874 roku z lawy wulkanicznej pochodzącej z Wezuwiusza. Kamienna grota powstała w 1874 roku, a figurkę umieszczono w niej po II wojnie światowej i od tego momentu zaczęto nazywać to miejsce kapliczką.

► Rzeźba założycielki uzdrowiska „Charlotty”

Na Placu Zdrojowym znajduje się rzeźba założycielki uzdrowiska Charlotty von Seher-Thoss. Została wykonana przez światowej klasy artystę Roberta Sobocińskiego. Źródło w Jedlinie znane były już od XVI w., jednakże dopiero po 30-letniej wojnie zainteresowano się tymi leczniczymi wodami w miejscowości, która do tej pory znana była jedynie jako ośrodek tkactwa chałupniczego. W XVII wieku ówczesny właściciel gruntu ze źródłem wykonał jego

pierwsze ujęcie, a następnie zbudował altanę. Kolejno miejsce rozwijało się i tak powstała pierwsza gospoda dla kuracjuszy. W 1723 wieś oficjalnie stała się uzdrowiskiem, wówczas to żona barona von Seher-Thossa – Charlotta nabyła łąkę ze źródłem. Od jej imienia powstała nazwa źródła i całego uzdrowiska: Bad Charlottenbrunn.

► Pijalnia Wód Mineralnych Charlotta

W pijalni podawane są: woda mineralna „Charlotta” z Jedliny-Zdroju. To szczawa wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowo-sodowa, fluorkowa, żelazista, radonowa. Wspomaga leczenie: choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy, choroby wątroby i dróg żółciowych, przewlekłych nieżytów żołądka z nadkwasotą.

„Dąbrówka” – naturalna woda lecznicza ze Szczawna-Zdroju. To szczawa wodorowęglanowo-sodowo-wapniowa. Wspomaga leczenie chorób: urologicznych, w szczególności kamicy dróg moczowych, przewlekłych stanów zapalnych, chorób żołądka i jelit, wątroby i dróg żółciowych, zaburzeń przemiany materii, tj. cukrzycy, otyłości, obniża wysoki cholesterol.

„Mieszko” – naturalna woda lecznicza ze Szczawna-Zdroju. To szczawa wodorowęglanowo-sodowa. Wspomaga leczenie chorób: schorzenia układu oddechowego – dychawicy skrzelowej, rozedmy płuc z nieżytkowymi powikłaniami, ułatwia usuwanie wydzieliny i czopów z dróg oddechowych, schorzenia gastrologiczne – w szczególności nieżyt żołądka, schorzenia wątroby i dróg żółciowych, zaburzenia przemiany materii.

▶ Kościół z wieżą widokową przy ul. Jana Pawła II

Zabytkowy, dawny kościół, należy obecnie do parafii katolickiej. Jest jedną z najciekawszych i najbardziej charakterystycznych budowli miasta. Jej wysoka, 45-metrowa wieża, wyraźnie dominująca nad miastem, jest udostępniona do zwiedzania. Kościół wzniesiono w latach 1860 - 1863. Przez wiele lat kościół był nie użytkowany i ulegał dewastacji. Nowy rozdział jego historii, rozpoczął się 12 lipca 2001 roku. Wtedy to świątynia przekazana została – w formie darowizny, przez Kościół Ewangelicko-Augsburski Rzeczypospolitej Polskiej, Parafii Rzymskokatolickiej pod wezwaniem Św. Trójcy w Jedlinie-Zdroju.

▶ Najdłuższy tunel kolejowy w Polsce

Innym obiektem wartym odwiedzenia jest kompleks kolejowy. To oprócz ciekawych architektonicznie budynków stacyjnych, dwa najdłuższe tunele kolejowe w Polsce. Znajdują się one pod górą Mały Wołowiec pomiędzy Jedliną-Zdrój a Wałbrzychem. Pierwszy tunel o długości 1560 m wydrążono w latach 1876-1879. Drugi równoległy o rekordowej długości 1601 m, wydrążono w latach 1907-1912. W połowie ich długości znajdują się kominy wentylacyjne, które prowadzą na szczyt góry. W czasie II wojny światowej tunele wykorzystywano jako schron dla specjalnych pociągów. Jak jest dziś? Nocny maraton pieszy czy też bieg przez tunel w górskim maratonie? To możliwe tylko w Jedlinie-Zdrój.

▶ Zagórska – droga turystyczna w Góry Sowie

Nowa ulica Zagórska ma ponad 1100 m wyasfaltowanej nawierzchni. Jest to piękna trasa spacerowo-rowerowa. Łączy ul. Chałubińskiego, na której jest punkt widokowy na Góry Sowie i Góry Wałbrzyskie, z ul. Świdnicką i prowadzi do Kościoła św. Anny w Olszyńcu.

▶ Zabytkowy most kolejowy, ul. Świdnicka

Zabytkowy most powstał w 1904 roku na linii łączącej Świdnicę z Jedliną-Zdrój jako jeden z licznych obiektów kolejowych wybudowanych w dolinie rzeki Bystrzycy. Ze względu na zastosowaną konstrukcję, stanowi on wyjątkowy przykład architektury inżynierskiej, której myśl sięga połowy XIX wieku. Obecnie ze względu na stan zachowania obiekt stanowi wyjątkowe dzieło nie tylko w skali Śląska, ale należy do nielicznych zachowanych tego typu zabytków w Europie.

▶ Pałac Jedlinka

Pierwsze wzmianki o Jedlince, wówczas Tannhausen, pochodzą z XIII wieku, gdy jego właścicielem był książę jaworsko-świdnicki Bolko I Surowy. Ostatnim prywatnym właścicielem pałacu był Gustaw Boehm. Obiekt został wybudowany na początku XVII w. jako barowy dwór. Przebudowany w drugiej połowie XVIII w. W latach 1944-1945 w pałacu mieściła się dyrekcja i komenda budowy podziemnego miasta w Górach Sowich (projekt „RIESE”). Pojawienie się w Jedlince Organizacji Todt (1942-1945) wskazywało, że było to centrum przedsięwzięcia, które pozostawiło po sobie system podziem-

nych budowli o niewiadomym przeznaczeniu. Po wojnie pałac został przekazany PGR-owi. W 2004 r. kupiła go osoba prywatna. Od tego czasu pałac jest systematycznie remontowany i udostępniany zwiedzającym.

Przy ul. Zamkowej 2-8 mieści się również **Browar Jedlinka** oraz **Hotel Jedlinka**. **W obydwu obiektach znajdują się restauracje w których można zasmakować znakomitej kuchni.**

▶ Wieża widokowa na Borowej

Wieża na wysokości 853 m n.p.m. wybudowana została na najwyższym szczycie Gór Wałbrzyskich zaliczanych do Korony Sudeców i Korony Sudetów Polskich. Jest jedną z piękniejszych wież widokowych na Dolnym Śląsku. Rozciąga się z niej widok na Góry Sowie, Masyw Ślęży, a panorama sięga po Karwonosze. Przy dobrej pogodzie z wieży można zobaczyć Wielką Sowę, Śnieżkę, a nawet wrocławski Sky Tower.

▶ Platforma widokowa na Jałowcu

Na położonym 751 m n.p.m. szczycie góry Jałowiec znajduje się platforma widokowa z której można podziwiać piękną panoramę Gór Wałbrzyskich i Gór Sowich. Na szczycie znajduje się miejsce wypoczynku w postaci drewnianego stołu i ław. Platforma widokowa dostępna jest przez cały rok.

▶ Kościół przy ul. Kłodzkiej w Kamińsku

Kościół Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny wybudowany w stylu alpejskim, to rzymskokatolicki kościół filialny należący do parafii Trójcy Świętej w Jedlinie-Zdroju. Znajduje się w dzielnicy Kamińsk. Jest to świątynia wzniesiona w latach trzydziestych XX wieku, według projektu wałbrzyskiego architekta Alfonsa Weigera. Kościół znajduje się na trasie Active Jedlina przeznaczonej dla rowerzystów, pieszych turystów i miłośników Nordic Walking.

Nowa Ruda

– Aktywna Gmina

Gmina Nowa Ruda to niezwykle urokliwy i malowniczy obszar, położony u podnóża Gór Sowich, w dolinach rzeki Włodzicy i jej dopływu Woliborki. Składa się ona z 16 wsi (a 17 sołectw), w skład których wchodzi: Bartnica, Bieganów, Bożków, Czerwieńczyce, Dworki, Dzikowiec, Jugów, Koszyn (sołectwo wydzielone w granicach wsi Bożków), Krajanów, Ludwikowice Kł., Nowa Wieś Kł., Przygorze, Sokolica, Sokolec, Świerki, Wolibórz, Włodowice. Gmina zajmuje obszar 139,66 km².

Jej herbem jest żółty pień drzewa otoczony 16 liśćmi w kolorze żółtym, z których każdy oznacza jedną ze wsi, umieszczone na czerwonym tle. Gmina Nowa Ruda posługuje się także logotypem w trzech kolorach, a kształtem nawiązującym do zarysu Gór Sowich z przetęczami i Wielką Sową.

Gmina Nowa Ruda scala ze sobą dwie piękne krainy – owiane tajemniczą aurą Góry Sowie i bogatą w zabytki Ziemię Kłodzką. Dodatkowo, transgraniczne położenie umożliwiło turystom poznanie języka i kultury naszego czeskiego sąsiada. Malownicza lokalizacja gminy, wśród urokliwych górskich dolin i na zielonych zboczach najwyższych partii Gór Sowich, stwarza idealne warunki na rozkoszowanie się niezapomnianymi widokami. Daje wytchnienie pełne wyzwań i tajemnic, przesiąknięte historią minionych wieków.

Kraina usiana jest licznymi zabytkowymi przydrożnymi kapliczkami, krzyżami i figurami świętych. Zachowały się niemieckie przedwojenne kamienice, XIX-wieczne drewniane stacje kolejowe, a nawet XVIII-wieczne gospody. Bogaty dorobek kultury regionu jest wynikiem przenikania się na przestrzeni wieków trzech kultur: polskiej, czeskiej i niemieckiej.

Podczas II wojny światowej we wsi Sokolec mieściło się komando obozu Gross-Rosen. Jego więźniowie pracowali przy drążeniu sztolni w ramach projektu „Riese” („Olbrzym”). W zboczach Góry Gontowa na dzień dzisiejszy znany jest kompleks składający się z kilku podziemnych hal i sztolni. Magnetyzują także budowle naziemne, tj. militarny obiekt tzw. „Muchotapka” wybudowany w ówczesnej fabryce amunicji w ramach tajnego programu III Rzeszy „Wunderwaffe”.

Okolice nie tylko bogate są w tajemnicze budowle z okresu II wojny światowej, ale jeszcze starsze perły myśli technicznej. Zobaczycie tu jedną z najwyższych w Polsce, XIX-wieczne wiadukty i tunele kolejowe. Imponująca długość plasuje je na drugiej pozycji w naszym kraju, a ich zjawiskowość nieustannie kusi pasjonatów historii i techniki. Dwutorowy nitowany wiadukt kolejowy w Ludwikowicach Kł. ma aż 164 m długości, a znajdujące się w pobliskich Świerkach do dziś zachowane dwa czynne, równoległe przebiegające tunele kolejowe – aż po 1171 m każdy. Powstały w latach 1880 i 1912. Najdłuższy tunel kolejowy w Polsce znajduje się na tej samej trasie kolejowej, zaledwie 20 km dalej. Trasa kolejowa Wałbrzych – Kłodzko jest jedną z najpiękniej położonych w Polsce. Jadąc do Gminy Nowa Ruda w Górach Sowich z Wałbrzycha, pokonacie trzy dwukomorowe tunele i 8 majestatycznych wiaduktów.

Zaledwie kilka kilometrów dalej, natkniecie się na jedną z najokazalszych w Dolnym Śląsku budowli, jaką jest zabytkowy barokowy pałac, wzniesiony w XVI w. przez hrabiego von Magnis. Spośród wielu gości, którzy zaszczytili swoją obecnością pałac w Bożkowie, byli m.in. John Quincy Adams, który później został prezydentem USA oraz królowie Prus Fryderyk Wilhelm III Hohenzollern z małżonką Luizą i Fryderyk Wilhelm IV Hohenzollern. Zespół pałacowo-parkowy oraz przyległy zespół kościelny, z wyjątkową amboną w kształcie łodzi, wpisane są do rejestru zabytków.

Panorama Krajanowa

Panorama z Góry Włodzickiej

Nie zawiodą się także ci, którzy uwielbiają być sam na sam z przyrodą i widokiem zachodzącego słońca za dalekim horyzontem, między świerkowymi wzgórzami. Obszarową ochroną przyrody objęta jest znaczna część gminy wiejskiej Nowa Ruda.

Północna i wschodnia część gminy znajduje się w zasięgu Parku Krajobrazowego Gór Sowich oraz Specjalnego Obszaru Ochrony Siedlisk „Ostoja Nietoperzy Gór Sowich”, a południowo-wschodnia część, w zasięgu fragmentu Obszaru Chronionego Krajobrazu „Góry Bardzkie i Sowie”. Okolice szczytu Kalenicy (964 m n.p.m.) tworzą rezerwat przyrody „Bukowa Kalenica”.

Gmina Nowa Ruda, z towarzyszącymi jej walorami przyrodniczo-krajobrazowymi, pozwala doskonale zaspokoić potrzebę relaksu i wypoczynku od codziennego życia, ale również pomaga w pielęgnowaniu różnych pasji i realizowaniu wyśmienitych przygód. W okresie letnim zachęcamy przede wszystkim do odwiedzenia niezwykle atrakcyjnych krajobrazowo szlaków turystycznych przecinających Gminę – spośród których na szczególne uwzględnienie zasługuje rowerowy szlak dawnej Kolei Sowiogórskiej oraz niedawno wytyczone trzy szlaki literackie.

Na terenie gminy znajdują się trzy wyciągi narciarskie – w Sokolcu, Jugowie i Przygórzu. We wsi Sokolec istniał niegdyś tor saneczkowy i skocznia narciarska. Dziś miejscowość ta jest najpopularniejszym centrum sportów zimowych w całym regionie Sudetów Środkowych. Znajdujące się w gminie wyciągi mają długość po ok. 600 m każdy, a nachylenie stoku osiąga nawet 40%. Najwyżej położona stacja znajduje się na wysokości 860 m n.p.m. Aby poprawić warunki zjazdowe i zadbać o komfort narciarzy, naśnieżane są wszystkie trasy zjazdowe.

Ukształtowanie terenu sprzyja organizacji wyścigów MTB, off-roadowych i rajdów konnych.

W Dzikowcu działa całoroczny Tor 4x4 dla samochodów terenowych i quadów, na którym odbywają się liczne imprezy sportowe. Funkcjonuje również Tor RC dla zdalnie sterowanych modeli przeprawowych, rally i off-road.

Obszar gminy poprzecinany jest atrakcyjnymi szlakami turystycznymi. Przebiegają tędy m.in. Główny Szlak Sudecki im. M. Orłowicza, ścieżki rowerowe (o długości ponad 50 km) i trasy narciarstwa śladowego. Te najbardziej malownicze, skupiają się wokół trzech wież widokowych – na Wielkiej Sowie (1015 m n.p.m.), Kalenicy (964 m n.p.m.) i Włodzickiej Górze (757 m n.p.m.).

Wieża widokowa na Górze Włodzickiej

Gmina Pieszycy

– Atrakcja dla turystów, szansa dla inwestorów

Pieszycy to malownicza miejscowość leżąca u podnóża Gór Sowich, w powiecie dzierżoniowskim, w południowej części województwa dolnośląskiego. Turyści odwiedzający Gminę Pieszycy mają przed oczami wieżę widokową na szczycie Wielkiej Sowy, ścieżki turystyczne, potoki i strumienie. Wielu z nich

Stajnia Podolin

Stajnia Podolin znajduje się w sercu przepięknych Gór Sowich, na skraju wsi Rościszów, w gminie Pieszycy, około 70 kilometrów na południe od Wrocławia. Położona jest na szczycie góry, na wysokości około 600m n.p.m., otoczona lasami i łąkami, z których podziwiać można malownicze widoki. Górskie szlaki zachęcają do pieszych lub konnych spacerów. Niebywałą atrakcją stajni są bardzo przyjazne i rzadkie konie rasy irlandzki Tinker. Oprócz nich spokojne konie rasy huculskiej oraz szlachetnej półkrwi. Co ciekawe konie szkolone są naturalnymi metodami. Zapraszamy wszystkich, którzy cenią sobie ciszę i spokój, świeże górskie powietrze oraz wypoczynek na łonie natury.

Stajnia Podolin, Rościszów 103, 58-250 Pieszycy, tinkerek@wp.pl, tel. 74 836 91 58

Halinówka - twoje miejsce w górach sowich

Wyjątkowa lokalizacja Halinówki sprawia, że jest to idealne miejsce na odpoczynek dla wszystkich. W otoczeniu lasów, ekologicznej plantacji malin, w samym środku gór. Atrakcyjne położenie pozwala na zwiedzenie wielu ciekawostek regionu, bez długiego dojazdu. Na piesze wycieczki w góry, Halinówka jest idealnym miejscem, gdyż mogą Państwo spacerować po okolicy albo wybrać się na dłuższe wypady, przebiegającym nieopodal

szuka odskoczni od zgiełku i pędu życia w dużych miastach, przyjeżdżając do Stajni Podolin czy Halinówki w Górach Sowich, zwiedzając przy okazji zielone zakamarki naszego regionu.

szlakiem, prowadzącym na Wielką Sowę. Na Halinówce, można ją również podziwiać z okien. Agroturystyka połączona z malinową doliną. Na terenie gospodarstwa znajduje się plantacja malin, z których smaczne i zdrowe przetwory można skosztować na miejscu. Soki, dżemy i suszone maliny są źródłem wielu witamin i smaczną przekąską nie tylko latem. Ich wyjątkowe właściwości docenią szczególnie Ci, którym przydarzyło się zmarznąć zimą. Nic bowiem nie rozgrzewa tak szybko i skutecznie, jak sok z bogatych w witaminy malin z Halinówki.

Halinówka, Rościszów 92 A, 58-250 Pieszycy, Tel.: (+48) 607 639 988, e-mail: halinowka@halinowka.com

Wieża Widokowa na Wielkiej Sowie

Bez wątplenia, by zobaczyć, zwiedzić i poczuć klimat sowiogórski, należy wspiąć się na najwyższy szczyt, czyli Wielką Sowę. Najbardziej charakterystyczną budowlą dla gminy Pieszyce jest wieża widokowa, pochodząca z 1906 roku. Wysokość wieży wynosi 25 m, średnica na dole ma 8 m, a na górze 4 m. Punkt widokowy przyciąga wielu turystów. Wieża Widokowa czynna jest od poniedziałku do niedzieli w godzinach od 10:00 do 18:00 w okresie od 1 maja do 31 października każdego roku. Wstęp na wieżę możliwy jest na podstawie ważnego biletu. Cena biletu wynosi: normalny 6 zł, natomiast ulgowy 3 zł (dzieci i młodzież ucząca się), dzieci w wieku do 6 lat mają wstęp wolny i mogą wejść na wieżę tylko pod opieką osoby dorosłej. W przypadku niekorzystnych warunków atmosferycznych wieża nie będzie udostępniona dla zwiedzających. Na polanie, tuż obok wieży odbywają się rok rocznie różnego rodzaju imprezy kulturalne i sportowe, w tym Otwarcie Sezonu Turystycznego, Bieg na Wielką Sowę, czy Sylwester. Obiekt ten postrzegany jest jako symbol Gór Sowich i Gminy Pieszyce.

Góry Sowie dla każdego – wakacyjne propozycje tras na Wielką Sowę

Będąc w Górach Sowich obowiązkiem wydaje się zdobycie najwyższego szczytu – Wielkiej Sowy wznoszącego się na wysokość 1015 m n.p.m. To doskonały cel wycieczki, zarówno ze względu na urokliwe szlaki, ale także na przepiękne panoramy, jakie roztaczają się z balkonu zabytkowej 114-letniej wieży widokowej, która znajduje się na szczycie.

Co jednak, gdy w góry chcemy wybrać się z wózkiem dziecięcym? Czy zdobycie najwyższego szczytu Gór Sowich w takiej formie jest w ogóle możliwe? Owszem. Choć nie będzie to aż tak łatwe, przygotowaliśmy dla Was kilka propozycji. Bez względu na wybraną trasę, mimo wszystko dobrze jest poruszać się wózkiem z dużymi, pompowanymi kołami.

1. Przełęcz Walimska – Cesarska Droga (nieoficjalny szlak fioletowy) – Jelenia Polana – Droga Gwarków – Srebrna Droga – Cesarska Droga (szlak żółty i niebieski) – Wielka Sowa - punkty A, 1, 2, 3, 5, 4.

Dystans 6,4 km, czas przejścia około 1:50 h

Przez zdecydowaną większość tej trasy w naszej opinii przejedzie większość wózków (ubita, szeroka, szutrowa droga). Nieco trudniejszy do pokonanie będzie ostatni kilometr (Srebrna Droga oraz żółty i niebieski szlak), ale i tam powinniście sobie dobrze poradzić. Parking na starcie, bezpłatny.

2. Przełęcz Sokola – Srebrna Droga – Cesarska Droga (żółty i niebieski szlak) – Wielka Sowa – punkty 6, 7, 5, 4.

Dystans 3,15 km, czas przejścia około 1:00 h

Uwaga – można pokusić się o podejście szlakiem czerwonym w pobliżu Schroniska Orzeł i Sowa – początkowo betonowe płyty, i przejście na wysokości Schroniska Sowa na Srebrną Drogę.

Parkingi na starcie, płatne i bezpłatne, w sezonie mocno oblegane przez turystów.

3. Kamionki (tzw. ruski zakręt) – Śpiewak – Kozie Siodło – Schronisko Sowa – Srebrna Droga (oraz żółty i niebieski szlak) – Wielka Sowa – punkty 14, 12, 8, 5, 4.

Dystans 6,0 km, czas przejścia około 2:00 h

Dość strome podejście czarnym szlakiem do Koziego Siodła (na dystansie 1,7 km przewyższenie 198 m). Od Koziego Siodła szeroka, równa, szutrowa droga aż do Schroniska Sowa. Dalej Srebrna Droga oraz żółty i niebieski szlak. Kilka bezpłatnych miejsc parkingowych przy asfaltowej drodze.

4. Przełęcz Jugowska (szlak żółty) – Kozie Siodło – Schronisko Sowa – Srebrna Droga (oraz żółty i niebieski szlak) – Wielka Sowa – punkty 11, 12, 8, 5, 4. Dystans 6,2 km, czas przejścia około 2:00 h.

Piękna, szeroka, równa, szutrowa droga aż do Schroniska Sowa. Dalej Srebrna Droga oraz żółty i niebieski szlak. Parkingi na starcie, płatne i bezpłatne, w sezonie mocno oblegane.

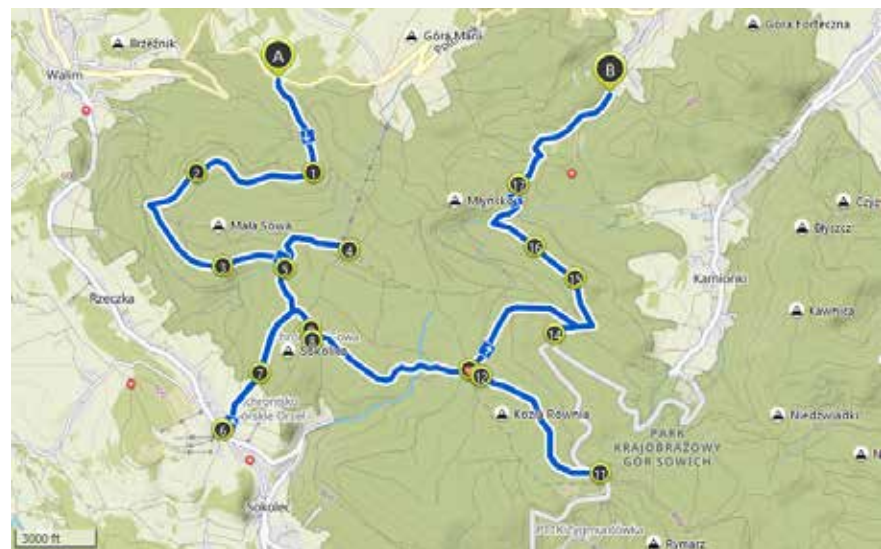

5. Lasocin (rozdroże nad Lasocinem) – Stara Jodła – Śpiewak – Kozie Siodło – Schronisko Sowa – Srebrna Droga (oraz żółty i niebieski szlak) – Wielka Sowa – punkty B, 17, 16, 15, 12, 8, 5, 4.

Najdłuższa z proponowanych tras. Dystans 10,5 km, czas przejścia około 4:00 h.

Równa, szeroka, szutrowa droga od samego początku aż do Schroniska Sowa. Dalej Srebrną Droga oraz żółtym i niebieskim szlakiem dojście do Wielkiej Sowy. Samochód można zostawić na zatoczce przy ostatnich zabudowaniach Lasocina lub zostać klientem jednego w wcześniej położonych obiektów w Lasocinie, ale wówczas należy doliczyć do długości trasy od 400 do 700 m.

Mapa dzięki Komoot.com

Gmina Walim

– Kraina sowiogórskich tajemnic

Gmina Walim – Kraina Sowiogórskich Tajemnic, położona w Górach Sowich i Wałbrzyskich, zapewnić może mnóstwo atrakcji. To tu, obcując z przebogata matką naturą, można stąpać po średniowiecznym Zamku Grodno oraz przemierzyć poniemieckie Sztolnie Walimskie. Jest idealnym miejscem do uprawiania całorocznej turystyki i aktywnego wypoczynku od nart zimą, kąpeli wodnych latem po piesze i rowerowe wycieczki na specjalnie wydzielonych trasach.

Zamek Grodno w Zagórzcu Śląskim

Zamek Grodno wybudowany został na szczycie wzgórza Choina na wysokości ok. 450 m, w północnej części Gór Sowich i wznosi się ponad doliną rzeki Bystrzycy. Jest jednym z najbardziej malowniczo położonych i najlepiej zachowanych średniowiecznych zamków śląskich. Powstał w XIII wieku, jako jedno z ogniw systemu ochronnego, na południowej granicy księstwa Świdnicko-Jaworskiego. Pierwsza wzmianka o zamku pochodzi z 1315 r. Zespół zamkowy składa się z gotycko-renesansowego zamku górnego, wieży posadowanej na skale oraz zamku dolnego – najmłodszej części warowni. Zamek zbudowany jest z kamienia, a cegły użyto w późniejszych przybudówkach i renesansowych attykach. Wieża jest u dołu czworokątna, wyżej 8-boczna. Na dziedzińcu zamkowym rośnie szerokolistna lipa, zwana lipą sądową, mająca około 260 lat, a wskazują na to jej wymiary: obwód pnia 660 cm, wysokość 18m, rozpiętość korony 16 m, wysokość korony 15 m. /www.zamekgrodno.pl/
Wokół zamku rozpościera się przepiękny rezerwat przyrody „Góra Choina”.

Sztolnie Walimskie

Podziemne trasy turystyczne Sztolni Walimskich, w kompleksie „RIESE”, są pozostałością po jednym z najbardziej tajemniczych przedsięwzięć górniczych i budowlanych, prowadzonych w czasie II wojny światowej przez III Rzeszę w Górach Sowich. Kompleks ten położony jest na wschodnim zboczu góry Ostrej (653,3 m n. p.m.) między Walimiem a Rzeczką. W ciągu roku wewnątrz panuje stała temperatura 5-7 °C. Część podziemną kompleksu wytyczono na planie zbliżonym

do litery „E”. Składają się na nią 3 równoległe sztolnie, oddalone od siebie o 40 i 50 m oraz system łączących je, pod kątem prostym, wyrobisk komorowych, tzw. hal. Całkowita długość wyrobisk podziemnych wynosi ok. 500 m, powierzchnia 2 500 m², a objętość 14 000 m³.

W kompleksie można zwiedzić prawie wykończoną wartownię, w której zgromadzone zostały eksponaty i nieliczne dokumenty związane z wszystkimi kompleksami. Imponują wymiary hal, mieszczących się w sztolniach, np. „komora techniczna”, łącząca sztolnie I i II, ma 32 m długości i 6 m wysokości. Została ona wydrążona na całej długości z nadanym kształtem ścian i stropu. Sztolnie Walimskie to miejsce martyrologii. /www.sztolnie.pl/

▶ Jezioro Bystrzyckie

W celu uchronienia okolicznych miejscowości przed powodzią, w latach 1911-1914 na rzece Bystrzycy wzniesiono potężną kamienną zaporaę spiętrzającą wodę, stanowiącą zabytek techniki. Tak powstało sztuczne jezioro, o długości ok 3 km i średniej szerokości zaledwie 300 m, zajmujące krętą, wąską dolinę rzeki Bystrzycy, a zbiornik ma powierzchnię 500 ha i gromadzi ok 8 mln m³ wody.

Zapora wodna, zbudowana z gnejsowych bloków skalnych, ma 44 m wysokości i 230 m długości, a u podstawy 29 metrów grubości. Jezioro powstało na terenie wsi Schlesiertal, będącej niegdyś niewielką, górniczą miejscowością, malowniczo położoną w Śląskiej Dolinie.

Jezioro Bystrzyckie w Zagórzu Śląskim jest urozmaiceniem górzystego krajobrazu Gminy Walim. Dzięki malowniczej linii brzegowej oraz górującym nad nim Zamkiem Grodno, uznawane jest za jedno z najpiękniejszych jezior zaporowych w Sudetach. Oprócz funkcji przeciwpowodziowej i retencyjnej, którą zapewnia zabytkowa, potężna, kamienna zapora, Jezioro Bystrzyckie jest popularnym miejscem rekreacji i turystyki rodzinnej, bogatym w bazę noclegową i gastronomiczną z wypożyczalnią sprzętu wodnego.

▶ Krzyże pokutne

Krzyże pokutne to specyficzny, charakterystyczny dla Dolnego Śląska wyraz średniowiecznego wymiaru sprawiedliwości, w myśl którego, każdy zbrodniarz, morderca, musiał własnoręcznie wyciosać z kamienia krzyż, na którym najczęściej przedstawiano narzędzie zbrodni (miecz, topór, siekiere itp.). Na terenie gminy można spotkać krzyże pokutne w następujących miejscach:

- Niedźwiedzica /koło cmentarza/ – krzyż z ok. XV-XVI w.
- Glinno - wokół kościoła znajduje się kamienny mur cmentarny z kapliczką; po obu jej stronach wmurowane są dwa krzyże pokutne z ok. XIV – XV w.: jeden o wymiarach 108 x 66 cm z wyrytym narzędziem zbrodni - kuszą, oraz drugi, o wymiarach 77 x 63 cm, z wyrytym mieczem
- Zagórze Śląskie – krzyże z ok. XIV – XV w. - jeden na ulicy Drzymały oraz dwa na Zamku Grodno

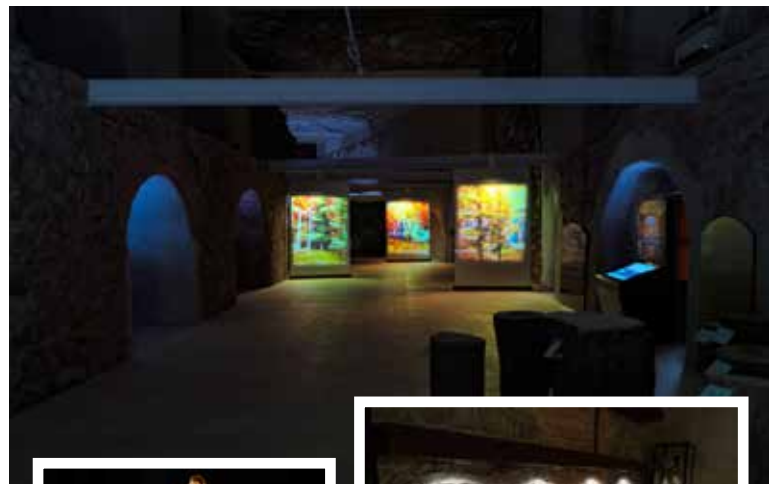
Nowe atrakcje nad Jeziorem Bystrzyckim

W 2019 roku Gmina Walim zakończyła realizację nowej inwestycji. W ramach projektu, pn. „Zwiększenie udostępniania zasobów przyrodniczych oraz rozwój nowych form edukacji ekologicznej, dzięki rozbudowie Turystycznego Centrum Edukacji Ekologicznej „Choina” i poprawie organizacji ruchu turystycznego w Gminie Walim”, Kraina Sowiogórskich Tajemnic zyskała w Zagórzcu Śląskim trzy nowe atrakcje:

■ Brzegi Jeziora Bystrzyckiego połączyła, **najdłuższa w Polsce, wisząca kładka** o konstrukcji wstęgowej i jedyna wieloprzęsłowa. Nie lada atrakcję stanowi samo jej wyposażenie. Luneta pozwala podziwiać piękne krajobrazy okalające malowniczo położone Jezioro Bystrzyckie oraz wynurzający się z Góry Choina, Zamek Grodno. Ławki, posadzone w najszerzych miejscach, zachęcają do odpoczynku, nie tylko pięknym widokiem, ale także multimedialnym wyposażeniem, modułami dźwiękowymi i podświetleniem LED. W ławkach zamontowano urządzenia umożliwiające odtwarzanie efektów dźwiękowych, tj. odgłosy ptaków i szumu wody, zapowiedziane wcześniej przez lektora. Ciekawostką jest oświetlenie w balustradzie kładki, zmieniające kolory.

■ Na Zamku Grodno w Zagórzcu Śląskim, na naszych gości czeka **Centrum Bioedukacji Multimedialnej**. Atrakcja ta wyróżnia się tym, iż technologią XXI wieku wkomponowano tu w mury średniowiecznego Zamku. W ramach Centrum, dla zwiedzających, przygotowano dwie sale zamku – jedna poświęcona jest nietoperzom, z racji Ostoi Nietoperzy Gór Sowich w obszarze Natura 2000. W niej zwiedzający obejrzą film w technologii 3D. W drugiej sali średniowiecznych murów, dzięki nowoczesnym rozwiązaniom, zwiedzający „zanurzą się” w cztery pory roku. Wykorzystano tu, między innymi, technologię hologramu – Gości zamku wita hologramowa Biała Dama, z którą związana jest najważniejsza legenda budowli. Jak sama nazwa wskazuje, Centrum Bioedukacji Multimedialnej, to miejsce, w którym prezentujemy zwiedzającym przyrodę Rezerwatu Góra Choina oraz Gór Sowich.

■ W malowniczym sąsiedztwie Jeziora Bystrzyckiego, w budynku o nowoczesnej żelbetowej konstrukcji, mieści się **Centrum Obsługi Ruchu Turystycznego**. Wykonana z grubo ciosanego drewna, wypełniona łupkiem elewacja, szkło i stalowe elementy konstrukcyjne wewnątrz, dają wrażenie spójności z naturą. Zadaszone miejsce wokół budynku pozwoli turystom odpocząć przed zanurzeniem się w pełne niespodzianek wnętrze. A we wnętrzu, chodząc po wylanej elastyczną żywicą epoksydową podłogę, można odnieść wrażenia stąpania po tafli wody, w której – jak w lustrze – odbija się nie tylko to, co nad głowami, ale i szyba samego akwarium z fauną i florą Jeziora Bystrzyckiego.

Turysta znajdzie tu moc atrakcji. Zobaczy pływające w akwarium ryby, pozna historię powstania Jeziora Bystrzyckiego, ale przede wszystkim będzie miał możliwość skorzystać z lekcji edukacyjnych, związanych z ochroną środowiska, głównie z ochroną wody.

Sport i rekreacja

Walorem Gminy Walim jest górski klimat, a także duże różnice wzniesień, pozwalające doświadczyć nie tylko niezapomnianych widoków, ale również na usytuowanie wielu wyciągów narciarskich. Stoki narciarskie można znaleźć w miejscowości Rzecznica, malowniczo położonej pod masywem Wielkiej Sowy, gdzie na miłośników zimowego szaleństwa czeka kilka wyciągów ze zróżnicowanym stopniem trudności. Długość stoków w Rzecznicy waha się od 600 do 900 m.

Piękna pogoda, czysta woda, ale przede wszystkim specjalnie przygotowana plaża nad Jeziorem Bystrzyckim w Zagórzu Śląskim, przyciąga wielu miłośników kąpeli wodnych oraz ludzi szukających odrobiny wytchnienia.

Wśród wielu pieszych szlaków turystycznych przebiegających przez Gminę Walim na uwagę zasługuje ścieżka edukacyjna prowadząca od centrum Zagórza Śląskiego, poprzez rezerwat przyrody „Góra Choina”, do zapory wodnej na Jeziorze Bystrzyckim. Zadaniem ścieżki jest edukacja ekologiczna,

poprzez tablice informacyjne, których celem jest wyeksponowanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenu.

Na terenie Gminy Walim utworzono ok. 70 km górskich tras rowerowych, wchodzących w skład ok. 500 km tras Strefy MTB Sudety. Są to doskonale przygotowane trasy, różnorodne pod względem długości i skali trudności, na terenach których znajduje się mnóstwo atrakcji turystycznych oraz miejsc do aktywnego wypoczynku, a także nietuzinkowych, często tajemniczych zabytków.

Planowane przedsięwzięcia do realizacji wraz z szacowaną alokacją środków

Poddziałanie: „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”	
Przedsięwzięcie	Alokacja środków
Działania rozwijające potencjał społeczności lokalnych, organizacji lub/ i edukacja przyrodnicza i klimatyczna	95 900 zł (GRANT)
Tworzenie i rozwijanie oferty promocyjnej regionu w oparciu o zasoby lokalne Gór Sowich	72 500 zł (GRANT)
Rozwój obiektów lub/i miejsc związanych z rozwojem obszaru w oparciu o lokalne zasoby	100 000 zł (GRANT)
Działania rozwijające potencjał społeczności lokalnych, organizacji lub/ i edukacja przyrodnicza i klimatyczna	5 000 zł (OPERACJA WŁASNA)
Tworzenie i rozwijanie oferty promocyjnej regionu w oparciu o zasoby lokalne Gór Sowich	5 000 zł (OPERACJA WŁASNA)
Podejmowanie działalności gospodarczej	80 000 zł (konkurs)
Rozwijanie działalności gospodarczej	300 000 zł (konkurs)
Rozwój obiektów lub/i miejsc związanych z rozwojem obszaru w oparciu o lokalne zasoby	116 000 zł (konkurs)
Rozwój obiektów lub/i miejsc służących rozwojowi społeczności lokalnej	174 000 zł (konkurs)

Ostateczne wartości w momencie ustalania terminów konkursów i kwot naborów mogą ulec zmianie o wartość środków zwolnionych z poszczególnych przedsięwzięć po rozliczeniu poszczególnych działań.

Szczegółowe informacje na stronie [www.partnerstwo – sowiogorskie.pl](http://www.partnerstwo-sowiogorskie.pl)

Lokalna Grupa Działania
„Partnerstwo Sowiogórskie”
ul. Grunwaldzka 26, 58-340 Głuszycza
NIP 8851617489
tel./fax.: 74 87 16 150
biuro@partnerstwo-sowiogorskie.pl
www.partnerstwo-sowiogorskie.pl